

Prekenverkstedet

Den Norske Israelsmisjon

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

4. søndag i adventstiden - 19. desember 2021

Prekentekest: Matt. 1.18-25
Lesetekst I: Sef 3,14-17
Lesetekst II: 2 Kor 1,18-22

Denne tekstgjennomgangen ble første gang publisert i 2015.

En ny start!

Innledning

Juleevangelium med liten j? Ja, kanskje Matteus kommer noe i skyggen av Lukas som formidler av det store budskapet som meddeles på "alle kanaler" disse dagene. Matteus bruker riktig nok en helt annen ramme enn Lukas, som tar Jesu fødsel inn på den store brede verdenspolitiske arenaen med keiser og landshøvdinge. Likevel har Matteus på sin måte et veldig grandiost perspektiv. Jesus er menneskeslektens konge og krone, den største og den siste. For den lange slektstavlen de fleste av oss hedningekristne hopper lett vint over, er selve dokumentasjonen på at den som her skal presenteres, er "løftenes ja og amen". Det er interessant å høre hvordan moderne jøder i dag overraskes over dette første kapittel i NT. Jesu jødiskhet er uomtvistelig. "Skittensøndagen" kan kanskje bli noe mer skinnende og blankpusset ved å få se at travle juleforberedende nordmenn også er inkludert i Israels Guds redningsaksjon for "sitt folk".

Det er verd å merke seg at dagens lestekster kan tematiseres slik: «Han jubler over deg med fryd» og «Løftenes ja og amen».

Slik som hele Bibelen har sin begynnelse, har også det som nå tar til, sin. Det greske *genesis* betyr både begynnelse og fødsel (v18). Det blir noe høytidsstemt, ja, majestetisk, over Matteus sin innledning til evangeliet. Nå er det en helt ny epoke som tar til.

Om Josef

står det at han var rettskaffen. Få andre i NT omtales på den måten. Elisabet og Sakarja (Luk.1.6) og Simeon (Luk.2.25) får denne betegnelsen. Det greske *dikaïos* er det samme som det hebraiske *zaddik/tzadik*. Det betegner en spesielt hellig og gudfryktig person. Var Josef en i Nasaret med særlig ansvar og plikter i synagogen? En gammel midrasj forteller om en fremmed som kom til en liten by og spør etter en rabbiner. "Vi har ingen!" var svaret, "men vi har en tømmermann (tehton)". Josef kan på mer enn en måte ha vært kvalifisert til lederposisjon i Nasaret. Det vil i så fall gjøre hans fallhøyde enda større.

Josef forsto at Maria ventet barn. Hva hun hadde fortalt om englebesøket, vet vi ikke, men uansett ville det være rimelig å påstå at hun hadde vært utro. De to var i alle fall enda ikke kommet sammen. Hva som har tumlet rundt i hodet til Josef, kan vi bare ane. Han hadde fått kjennskap til noe som ville gjort en hver mann både fortvilet og sint.

Som en gudfryktig Guds mann vet han at Herren i slike tilfeller har gitt sine forskrifter (5 Mos 24,1) og velger å handle i samsvar med det. Men Israels Messias skulle ikke bare ha en mor av Davids ætt, men også en far. Det er tankevekkende hvor ofte Josef omtales som Jesu *far* i evangeliene. Løsningen kommer i form av en drøm, den første av flere drømmesyner Josef fikk. Like sensasjonelt som at et ord fra Herren Gud skapte verden av intet, er det barn som Maria bærer i sitt morsliv, skapt ved Hans Hellige Ånd. «Han talte, og det skjedde, han befalte, og det sto der.»

(Salme 33.9) Josef får den trygghet han trenger for å kunne ta Maria til seg som sin hustru.

Navn før fødselen

Rabbinerne sier at det er bare seks personer som får navn før fødselen, Isak, Ismael, Moses, Salomo, Josjia og ...Messias. Og i jødisk tradisjon er de to mest framtrepende personene som fikk navnet Yeshua (Josva) forbundet med frelse: Josva som førte folket inn i det lovede landet, og øverstepresten Josva som var med å gjenreise tempelet sammen med Serubabel. I Israel i dag er Jesus mest kjent under navnet Yeshu, en forkortelse uten umiddelbar mening. Mange forundres derfor når de får vite at hans virkelige navn er Yeshua, som umiddelbart blir forstått som *Herren frelser*.

Matteus legger stor vekt på at det budskapet han formidler, har sin rot i Herrens løfter til sitt folk. Vi må anta at profetien fra Jes 7.14 også var kjent for både Maria og Josef.

Personlig krise

En relasjon, ja, en formell tilknytning mellom to unge er i fred med å rives i stykker. Synden synes å ha kommet inn med sin ødeleggende mistenksomhet og skam, frykt og fortvilelse. Var det ikke slik himmelens Gud også må ha sett på sitt forhold til det som skulle være hans brud, hans skapning? «Vi alle var fordervet i vår ulydighet, men han har oss ervervet all himlens fryd og fred.» Den personlige nære krise blir bildet på den store altomfattende fortellingen om julens dramatiske bakgrunn. Skulle vi ikke kunne minne hverandre, sånn like før julefesten og julegleden bryter løs, om den grufulle realitet som førte til Guds redningsaksjon? Menneskeheten, og dermed jeg, var fordervet, og fellesskapet med Skaperen kunne for evig bli brutt. Det er mitt lodd at Skaperen selv er lovgiveren. Han definerer suverent mine betingelser, og takk og lov for det! Men så er det da også han som ga sin egen sønn for at «han skal frelse sitt folk (inkludert vårt folk!) fra deres synder.» (v. 21)

Forsoneren

Det paradoksale er at det vesle foster i Marias morsliv som forårsaket uroen og fortvilelsen, blir den store forsoneren. Maria og Josef ble for all ettertid forbundet med hverandre på grunn av dette barnet. Helt siden Sakkeus sine dager har mennesker opplevd fred og forsoning når Jesus kom inn i deres liv. Ja, verden ble forsonet med Gud ved hans frelsesverk.

I en hatefull og splittet verden forkynnes det at Gud har valgt å være med oss, Immanuel. Han er vår fred! Jeg ser for meg to flotte jenter, en palestinsk og en israelsk. Arm i arm kom de mot meg under BrigadeBuilders-konferansen og beklaget at de aldri fikk tid nok til å prate sammen, for det var så uendelig mye de ikke visste om hverandre. Men en ting hadde de fått se, de var søstre i Herren. Så er det heller ikke uten grunn at det stadig blir sagt i Midtøsten at det er bare Jesus som kan skape virkelig fred.

Nå er det de færreste av oss som inviteres til forsoningskonferanse, men kanskje du i en drøm eller over en åpen Bibel forstår at Herren Gud taler til deg. Som Josef slet med vanskelige tanker og avgjørelser, er det mange av oss som har tunge kamper å kjempe. Men Gud har oversikt og kommer på sin måte og i sin tid. Denne siste søndagen før jul er det kan hende du og en av dine nærmeste som må legge kortene på bordet og be om tilgivelse og forsoning. For en juleforberedelse det ville være, og for en julegave det ville bli!!

Så skal både du og dine og oss alle ikke bare gjøre som Josef, som tok Maria til seg, men vi skal få ta deres og Guds sønn til oss og derved bli forsonet med vår himmelske Far.

Per Larsen

Tidl. misjonssekretær i DNI

per-larsen@lyse.net